

opvatting doet ontstaan ver verheven boven kleinzielige preutschheid. Het komt overeen met het voor ons niet stootende van de behandeling van een vrouwelijke patiënt door een mannelijken arts.

Niet aldus bij onze patiënten. In de armen-ziekenhuizen vooral zal men bij hen meestal fijngevoeligheid en breed opgevat moraliteitsbegrip missen. Ook daarmede dient rekening gehouden te worden. Wij mogen de patiënten niet brengen in een, voor hun opvatting scheeve verhouding tot de verpleging; wij mogen onze verpleegsters niet blootstellen aan een reactie van deze opvatting tegenover haar. Baden, katheteriseeren, en in het algemeen de verpleging van den schaamstreek bij manlijke patiënten is niet de taak van onze verpleegsters; goed geschoolde, in ijver voor de zusters niet onderdoende broeders zijn daarvoor gelukkig verkrijgbaar. In de meeste ziekenhuizen wordt dan ook op de mannenzalen naast zusterverpleging manlijke hulp beschikbaar gesteld, terwijl op enkele afdeelingen (venerische en zenuwzieken) de verpleging zelfs uitsluitend of overwegend door broeders geschiedt.

Waar bij ons dus de gemengde verpleging reeds bestaat, zal de strijd zooals in Duitschland niet gestreden behoeven te worden, want als eindresultaat daarvan is juist de wenschelijkheid van gemengde verpleging aldaar uitgesproken. Wordt bij ons de grens der zusterverpleging echter steeds inachtgenomen? zijn alle ziekenhuisdirecties en ook de medici tegenover de particuliere verpleegsters dit steeds indachtig? Is de positie van den verpleger overal zóó, dat billijkerwijze te verwachten is dat mannen van voldoende ontwikkeling hun keuze op dit vak stellen? Alle vragen waarvan ik vrees, dat de antwoorden directe argumenten zijn om mij het recht te geven, te zeggen, dat in de beweging tegen de zusterverpleging waarschuwingen voor ons gelegen zijn.

J. ED. STUMPF.

INGEZONDEN.

Geachte Redactie.

De Heer PIJNAPPEL neemt het Geneeskundig Staatstoezicht in bescherming, nadat ik het, zooals hij het noemt, „op zijn sterfbed een slag in het aangezicht heb gegeven”. Wanneer mijn klacht werkelijk dien indruk bij hem opwekte, kan ik mij voorstellen, dat zij hem gehinderd heeft; immers wat is er afschuwelijker dan een stervende te mishandelen, vooral wanneer hij dat niet verdiend heeft.

Om dit laatste te bewijzen, en tevens dat mijn klacht ongepast was, zegt de Heer PIJNAPPEL, dat ik „op zulk een wonderlijke manier” medewerking zocht; ik had veel beter gedaan den Inspecteur er eerst eens over te spreken

of te schrijven, m. a. w. den gemoedelijken, niet-officieelen weg moeten volgen. Nu vind ik dezen weg altijd bijzonder aantrekkelijk, en wanneer ik in Overijssel of Drenthe gewoond had, zou ik dit misschien ook gedaan hebben; het gebeurt toch in die provinciën steeds op die manier en schijnt goed te gaan. Maar niet in alle provinciën zijn de verhoudingen tusschen Geneeskundig Staatstoezicht en praktizeerende geneeskundigen even gemoedelijk, reden waarom ik den officieelen weg volgde en den Burgemeester dat „parmantige” briefje schreef. Waarom nu dit briefje parmantig moet heeten, begrijp ik niet.

Nu doet het mij genoegen, dat de Heer PINAPPEL de hoofdzaak met mij eens is; ook hij keurt het gegeven advies aan den Burgemeester af; immers hij zou waarschijnlijk een ander gegeven hebben en ik vermoed, dat dit op meer waardeerende wijze zou zijn geschied.

Wat het vermoeden betreft, dat ik geen bijzonder heldere voorstelling van wetten toepassen heb, meen ik te moeten opmerken, dat dit wel mogelijk is; wellicht is mijn voorstelling te eenvoudig.

Ten slotte spijt het mij, dat ik zijn sombere variatie op het thema „de distels” niet op zijn plaats vind; ik geloof, dat de inhoud van mijn stukje niet zoo ruw was, dat het den eindindruk moest geven, alsof iemand met distels om zijn ooren was geslagen.

U dankend voor de opname
Abcoude, 24 Juni 1902.

Uw Dw.
TH. MOINAT.

BERICHTEN.

BUITENLAND.

— **Voyages d'études médicales.** De reis van 1902 zal geschieden van den 7en tot en met den 16en September. Zij omvat de stations der Vogeezen en van het Oosten van Frankrijk en geschiedt in de volgende orde: Vittel, Contréville, Martigny, Bourbonne les Bains, Luxeuil, Plombières, Gérardmer, La schlucht, Bussang, Le Ballon d'Alsace, Salins en Bésançon.

De Voyage d'études médicales van 1902, staat evenals vroeger onder wetenschappelijke leiding van Prof. LANDOUZY, te Parijs, die bij elk bezoek een Conférence zal houden over de geneeskrachtige werking, de indicatie en de aanwending der bronnen.

Op de Fransche spoorwegen geniet men 50 pCt. reductie naar de plaats van samenkomst van af de grenzen en van Bésançon terug.

De prijs bedraagt voor de reis van Vittel naar Bésançon: 200 francs, voor al de kosten, inbegrepen: spoor, rijtuigen, hôtel, voeding, bagage-transport en fooien.

Voor inschrijving, uiterlijk tot 25 Augustus, wende men zich tot Dr. CARRON DE LA CARRIÈRE, Rue Lincoln 2, 8e Arrondissement. Parijs.

Dr. GREIDANUS te Baarn, verschaft gaarne nadere inlichting.

LONDEN. — Wet op de vivisectie. Door drie leden, waaronder